

Motion till riksdagen 2019/20:2863

av **Anna Sibinska m.fl. (MP)**

Konstlandet Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bevarande, tillgängliggörande och utveckling av konstnärshem och samlingar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om exporten av svensk bild och form och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kunskapsstöd till konstaktörer i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer offentlig konst i mindre orter och glesbygd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvecklingen av konsthantverk och slöjd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kollektivverkstäder och kollektiva ateljéer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre förutsättningar för icke-offentliga aktörer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sammanfattning

Sverige är ett fantastiskt konstland! Runt om i Sverige finns ett konstarkiv, som skulle kunna ha långt mycket bättre förutsättningar för att bevaras, utvecklas, användas och inspirera till samhällsutveckling och även nya generationer av konstnärer. Bildkonsten, gestaltungsfrågor och konsthantverkets betydelse utanför storstäderna är underskattad i politiken. Förutom egenvärdet av dessa konstarter är det också för den regionala utvecklingen, besöksnäringen och lokalsamhället av central betydelse med ett närvarande och synligt konstarkiv och immateriellt kulturarv. En sammanhängande satsning bör göras för att lyfta fram och ge förutsättningar för detta. Det är tid för Konstlandet Sverige!

Konsten och konstarkivet och den regionala utvecklingen

Den samtida konsten såväl som ett levande konstarkiv skapar förutsättningar för utveckling regionalt och lokalt. Det bidrar till den regionala eller lokala identiteten och ger den identiteten en röst eller form i såväl den snävare konst- och kulturdebatten som den bredare samhällsutvecklingen. Konsten och kulturens roll som fri, oberoende och dynamisk kraft som på olika sätt utmanar och inspirerar till förståelse av samtiden får inte begränsas till att ha ursprung i de större städerna. Det är viktigt att hela landet speglas och att de berättelser som kommer fram genom de konstnärliga uttrycken härrör också från glesbygd, landsbygd, våra nationella minoritetsgrupper och urfolket samerna.

Goda och väl tillvaratagna konst- och kulturarv samt kulturmiljöer främjar också den svenska besöksnäringen. De fungerar ofta som besöksmål och genererar intäkter och arbetstillfällen i hela landet. Det stöd som möjliggörs genom bidraget till kulturmiljövård utgör ett viktigt instrument för att skapa förutsättningar för att kulturmiljön och kulturarvet ska kunna bevara, använda och utveckla som resurs för samhällsutvecklingen i såväl städer och tätorter som på landsbygderna. Vi ser också att det finns ett stort engagemang, ofta på ideell basis för det lokala eller regionala konst och kulturarvet. Det är ett engagemang som ska värdesättas och ges förutsättningar att fortsätta utvecklas. Då får vi också en folklig förankring och möjligheter till möten där en djupare förståelse för både vår gemensamma kulturhistoria som samtidshistoria kan

växa fram. Det är viktigt för ett Sverige där olikheter och olika erfarenheter kan rymmas i en gemensam framtid.

Konstnärshem

Miljöpartiet vill stödja bevarande, tillgängliggörande och utveckling av konstnärshem och samlingar. Över hela Sverige finns för offentligheten öppna konstnärshem eller museer kopplade till enskilda konstnärskap som inte får någon form av statligt bidrag, men som kan anses vara av nationellt och gemensamt intresse. För att kunna hålla samman verk och hem av konstnärer med stor betydelse för svenskt konstliv, vill miljöpartiet att regeringen tar fram en plan för hur bevarande, tillgängliggörande och utveckling av konstnärshem och samlingar kan se ut. Utgångspunkten bör vara konstnärskapets betydelse i ett längre perspektiv samt att det finns ett lokalt engagemang.

Exportstöd till svensk bild och form

Att Sverige är representerat på den internationella arenan stärker bilden av Sverige som konstland. Det bidrar också till exportintäkter och förbättrar möjligheterna för konstnärer att få inkomst av sitt konstnärliga arbete. Exportstöd kan se ut på olika sätt. Det kan vara genom ett riktat stöd till professionella aktörer inom mellanledet för bild- och form som bedöms bidra till en ökad export av svensk konst samt öppna upp för nya marknader. Svenska Institutet är en aktör som kan spela en stor roll i främjandet av en internationalisering och export av svensk bild och form. Under senaste mandatperioden har också flertalet exportcentra öppnats i landet och det är en modell som med fördel kan prövas också för bild och form samt arkitektur.

Kunskapsstöd till konstaktörer i hela landet

Myndigheten Statens konstråd har idag ett samtidskonstuppdrag som innebär att de har i uppdrag att samordna arbetet med att främja samtidskonstens utveckling och spridning i landet. Med detta som utgångspunkt vill Miljöpartiet främja ett utvecklat kunskapsstöd till konstaktörer i hela landet. Syftet är att stärka den nationella infrastrukturen för professionella konstaktörer samt skapa och stötta nätverk och samlingspunkter på regional nivå över hela landet. Stödet till konstaktörer på regional och lokal nivå bör förstärkas.

Offentlig konst i mindre orter och glesbygd

Offentlig konst är ett samlingsbegrepp för alla de uttryck som konstnärer i olika uttryck använder i de offentliga rummen. Den offentliga konsten omfattar inte endast fysiska objekt utan också performance, tillfälliga installationer eller sociala processer. Den offentliga konsten är också allt oftare en del i större helhetsgestaltningar av gemensamma miljöer. Konsten är en grundpelare i samhällsbygget och den offentliga konsten är den som kommer alla till del och finns i våra gemensamma rum. Den berör alla.

Myndigheten Statens Konstråd har under 2016–2018 haft uppdrag att stötta produktion av offentliga konstverk i samverkan med lokala aktörer i civilsamhället på olika orter över hela Sverige. Erfarenheterna av denna verksamhet är goda. Dock återstår platser i landet där det inte byggs nytt och där befolkningen minskar, där det finns ett stort behov av denna typ av verksamhet. Statens Konstråd bör få förutsättningar att fortsätta utveckla sin ordinarie verksamhet och främja mer offentlig konst i samverkan med invånare och det lokala civilsamhället också i samhällen utanför tätorterna.

Främjande av konsthantverk och slöjd

Slöjd är mänsklighetens äldsta konst- och kunskapsform. Att bearbeta och forma material till fysiska föremål är grundläggande för vår utveckling och har varit avgörande för viktiga steg i mänsklighetens historia. Vi människor har slöjdat i alla tider och i alla kulturer. Slöjd och konsthantverk är ofta en deltagarkultur som använder, utövar och utvecklar immateriellt kulturarv. Över landet finns det i konsthantverket och i slöjden en stark regional och lokal identitet. Människor som kommer till Sverige med annan bakgrund har också med sig en särskild relation till slöjd och hantverk. Det finns i slöjden en fantastisk möjlighet att mötas i hantverket.

Nämnden för hemslöjdsfrågor har en nationell överblick på slöjdområdet. Myndigheten verkar bl.a. för att öka kunskapen om och intresset för de nationella minoriteternas hantverk och slöjd. Miljöpartiet vill förbättra förutsättningarna för nämnden för hemslöjdsfrågor att bättre kunna möta och stötta det stora intresset för konsthantverk och slöjd och viljan till utveckling på området som finns.

Kollektivverkstäder och kollektiva ateljéer

Kollektivverkstäder och kollektiva konstnärateljéer över hela landet spelar stor roll för möjligheten att utöva ett konstnärsskap och möjligheten att samlas och mötas i konsten.

Myndigheten Statens kulturråd fördelar bidrag till kollektivverkstäder. Under den senaste tiden har det blivit tydligt att just behovet av lokaler är stort, särskilt i storstadsområdena. En förändring krävs så att det stöd som finns även kan användas för att skapa och stödja kollektiva ateljéer, stärker konstnärernas förutsättningar att kunna vara yrkesverksamma i hela landet och främjar därmed den konstnärliga utvecklingen i Sverige i stort.

Bättre förutsättningar för icke-offentliga aktörer

För miljöpartiet är det viktigt att det allmänna främjar lokal delaktighet och engagemang i inom konsten och kulturen. Det civila samhällets kulturarvsverksamheter utgör en förutsättning för ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Verksamheterna som finns över hela landet utgör många gånger såväl besöksmål som mötesplatser och bidrar till attraktiva livsmiljöer. Alldeles för ofta saknas det såväl finansiellt som institutionellt stöd som skapar hållbarhet för det engagemanget. Små resurser eller stöd på annat sätt skapar stor skillnad för det ideella kulturarvsarbetet. Regeringen bör, i linje med den kulturarvspolitiska propositionen från 2016, fortsätta prioritera kulturarvsarbete inom det civila samhället.

Den ideella föreningen Svensk Form gör ett viktigt arbete och bör få stöd för en ökad regional och internationell samordning. Detta skulle få goda konsekvenser för såväl svensk form, design och arkitektur. Det skulle också vara i linje med politiken för gestaltad livsmiljö. Svensk Form, genom sina regionalföreningar, utgör ett nätverk som är värdefullt för regional förankring och brett genomslag för att åstadkomma fler hållbara gestaltade livsmiljöer i hela landet. Det krävs också fortsatta insatser för att upprätthålla och utveckla bilden av Sverige som ett starkt arkitektur-, form- och designland i ett internationellt perspektiv. Genom att utveckla samverkan på den regionala och internationella nivån kan också form och designområdets betydelse för regional utveckling och besöksnäring stärkas.

Anna Sibinska (MP)

Mats Berglund (MP)

Jonas Eriksson (MP)